

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/83/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221203898
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 03. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2221203898.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B. C., nar. XX.X.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa rodičov: B. C., nar. XX.X.XXXX, bytom D. E. XXX a F. C., nar. XX.X.XXXX, bytom G. H. E. XXX/XX, I. J., zastúpený Advokátskou kanceláriou HAVRILLA & Co. s.r.o, Nám Martina Benku 2, Bratislava - mestská časť Staré Mesto, o návrhu otca na zníženie výživného a o návrhu matky na zvýšenie výživného, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 15. marca 2022, č.k. 5P/73/2021-253, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zníženia výživného na maloletú A. B. m e n í tak, že výživné otca na maloletú A. B. sa znižuje zo sumy 180 eur na sumu 145 eur mesačne s účinnosťou od 10.8.2022, ktoré výživné je otec povinný uhradiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred do rúk matky maloletej, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 14.11.2018, č.k. 20P/18/2018-220 v časti určenia výšky výživného na maloletú.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním zamietol návrh otca na zníženie výživného na maloletú A. B. (výrok I.), zamietol návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú A. B. (výrok II.) a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok III.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že otec sa návrhom zo dňa 10.11.2021 domáhal zníženia výživného na maloletú A. B. s odôvodnením, že od poslednej úpravy výživného došlo uňho k podstatnej zmene. V čase pôvodného rozhodovania bol živnostníkom v oblasti stavebníctva, vykonával najmä sadrokartónové práce, zateplenie domov, obkladačské, tesárske práce, ktoré sú skôr sezónneho charakteru, preto v zime výrazne klesá produktivita práce aj objednávky a z toho logicky aj príjem. Od roku 2019 v dôsledku COVID-19 došlo k rapídnejmu zníženiu jeho príjmov bez jeho zavinenia. Navyše trpí chronickými zdravotnými ťažkosťami, v dôsledku čoho je dlhodobo PN od 23.8.2021. Choroby sú takého charakteru, že pravdepodobne si bude musieť nárokovať invalidný dôchodok, čo vo veľkej miere znižuje jeho príjmový potenciál. Kvôli jeho nepriaznivému zdravotnému stavu nemôže vykonávať akúkoľvek prácu, hlavne kde je nadmerná fyzická záťaž. Zároveň financovanie liečby je mimoriadne náročné. Došlo uňho k poklesu príjmu v takej výške, že takýto príjem nepokrýva ani základy nákladov na jeho živobytie. Je nútený sa spoliehať na pomoc rodičov. Naďalej mu trvá vyživovacia povinnosť aj voči plnoletým deťom z prvého manželstva a to K., ktorá je v maturitnom ročníku, a I., ktorá aktuálne študuje na vysokej škole. Súd vykonal dokazovanie a zistil, že rozsudkom zo dňa 14.11.2018, č.k. 20P/18/2018-220 bolo manželstvo rodičov maloletej rozvedené. Maloletá na čas po rozvode bola zverená do osobnej starostlivosti matky a na základe rodičovskej dohody bolo určené výživné 180 eur mesačne. Maloletá

mala 11 rokov, matka mala príjem okolo 700 eur mesačne a mala ďalšiu vyživovaciu povinnosť. Otec maloletej mal príjem z podnikateľskej činnosti a mal ďalšie dve vyživovacie povinnosti. Z vyjadrenia matky súd zistil, že nesúhlasí so znížením výživného, spochybňujúc trvanie vyživovacej povinnosti otca k plnoletej dcére I., ktorá má 25 rokov a v októbri 2021 mala ukončiť štúdium, ktoré bolo diaľkové. Maloletá A. B. trpí hypoglykémiou, má metabolickú poruchu, nosí okuliare, nosí vložky do topánok, má nízku váhu, ktoré zdravotné problémy si vyžadujú zvýšené náklady. Bol jej doporučený strojček na zuby, predbežne v hodnote 2.500 eur. Matka spochybnila tvrdenia otca o jeho zhoršenom zdravotnom stave, tvrdiac, že tieto problémy sú už dlhodobé od roku 2006. Minulý rok na jeseň bol na dovolenke. Spochybnila opodstatnenosť výdavkov otca na klinike ortopédie a takisto výšku nájomného, ktoré platil v čase rozvodového konania, ktoré má byť teraz zvýšené o 200 eur na sumu 500 eur mesačne. Tvrdila, že otec sa sťahuje bývať k priateľke do D., ktorá sa venuje chovu koní, kde otec vypomáha. Poukázala na ďalšiu vyživovaciu povinnosť na plnoletého syna, na ktorého jej prispieva otec syna sumou 66 eur. Maloletá sa stravuje v školskej jedálni, kde za obedy platí 36,60 eur, výdavky na doplnkovú stravu sú 60 eur mesačne. Maloletá sa musí stravovať každé tri hodiny. Vzhľadom na zvýšené náklady na maloletú A. navrhla výživné na ňu zvýšiť na 250 eur. Z lekárskeho správ ohľadne zdravotného stavu otca vyplynulo, že tento bol odoslaný na vyšetrenie u neurológa z dôvodu bolesti v krížovej oblasti, že mu lekárom bolo odporúčané nosiť pri záťaži bedrový pás. Bola mu zistená hernia disku bez aktuálnej nevyhnutnej urgentnej pomoci, s doporučením obštreky v prípade potreby, že bol evidovaný na rehabilitáciu, tiež, že je liečený neurológom pre poškodenie chrbtice hernie diskov, ku ktorému ochoreniu prebieha liečba, zatiaľ bez operačnej liečby s doporučeným znižovaním záťaže a šetrením organizmu. Táto správa je zo dňa 10.2.2022. Z nájomnej zmluvy vyplynulo, že otec má dohodnuté nájomné 500 eur mesačne, vrátane nákladov na spotrebovanie energií. Z lekárskeho posudku maloletej A. B. zo dňa 10.3.2022 vyplynulo, že maloletá A. B. je dieťa disperzované v endokrinologickej, nefrologickej, imunoalergologickej, gastroenterologickej, ortopedickej, očnej ambulancii. Má nízky vzrast, proteínovo energetickú podvýživu, nedostatok vitamínu, hypoglykémiiu, hypocholesterolemiiu, poruchu metabolizmu, hyperechogenny parenchym obličiek, zníženú tubulárnu rezopciu, pollinosis plochú nohu fixovanú, chybné držanie nohy. Doporučenia zahŕňajú pravidelné kontroly v odborných ambulanciách, výživnú stravu bohatú na bielkoviny, minerálne látky, vitamíny, Omega 3 kyseliny, probiotiká, Aeries, Nasopan. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 78, § 62, § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že od posledného rozhodnutia uplynuli 2 roky. Otec naďalej má zachovanú živnosť ako vyučený maliar natierač, vykonával práce v súvislosti so zatepľovaním stavieb. Lekárske správy z augusta až októbra 2021 svedčili o tom, že má zdravotné problémy s chrbticou. V mesiaci február z dôvodu pretrvávania opatrení COVID-19 začal s rehabilitáciou po vyšetrení dňa 24.2.2022. V súvislosti s liečbou dokladoval nepravidelné výdavky na doplnkovú stravu kolagén 56,11 eur, Dorsiflex, Voltaren v sume 10 eur. Matka spochybnila opodstatnenosť tejto dlhohodobej práceneschopnosti otca. Tvrdila, že ho videla 3.9.2021 oblečeného v montérkach, teda počas trvania práceneschopnosti, keď mal čakať kolegu, ktorý mal pre neho prísť a mal sa zúčastniť aj osláv. Otec toto poprel. To, že otec dieťaťa sa počas trvania dlhohodobej práceneschopnosti aj v roku 2019 nezdržoval doma, svedčí správa sociálnej poisťovne, keď oznámili otcovi, že pri kontrole uvedeného dňa sa doma nezdržoval. Pokiaľ ide o príjem otca v roku 2021 došlo k poklesu, pričom bol práceneschopný iba od konca augusta 2021, 8 mesiacov mohol vykonávať prácu ako maliar, môže v zimnom období vykonávať maliarske práce v interiéri. Napriek tomu vykazoval stratu za rok 2021 až 7.145 eur. Na stránke L. plat maliara natierača v hospodárstve predstavuje sumu od 645 eur do 1.645 eur mesačne a ročný príjem od 7.740 eur do 19.740 eur. V dôsledku pandémie sa príjem podstatne znížil, otec mal možnosť si nájsť zamestnanie a mať minimálne príjem do 8.000 eur ročne. Otec doložil nájomnú zmluvu na 2-izbový byt v Dunajskej Strede, s dohodnutým nájomným 500 eur. Platí výživné na plnoleté dcéry z prvého manželstva celkom 175 eur. Otec potvrdil, že plnoletá dcéra I. v akademickom roku 2020/2021 ukončila bakalárske štúdium, má pokračovať v dennom štúdiu magisterského stupňa. Z predloženého potvrdenia o návšteve školy však vyplynulo, že dcéra I. pokračuje v prvom ročníku študijného programu manažment – externá forma štúdia, nie denného, so štandardnou dĺžkou 3 roky, takže študuje popri zamestnaní, čo nevyklučuje tvrdenia matky maloletej, že I. pracuje v Rakúsku. Súd tak mal za to, že vyživovacia povinnosť k dcére I. otcovi skončila ukončením denného bakalárskeho štúdia v júni 2021. Otec má vyživovaciu povinnosť len voči plnoletej K., ktorá je študentkou v školskom roku 2021/2022 štvrtého ročníka Strednej zdravotníckej školy. Maloletá A. B. je od posledného rozhodnutia staršia, má 13 rokov, navštevuje druhý stupeň základnej školy. Jej zdravotný stav si podľa pediatra vyžaduje disperznú starostlivosť, endokrinológa, nefrológa, ortopéda, očného lekára. Stravovanie maloletej vyžaduje pravidelnosť, dieťa berie doplnkovú stravu. Podľa rozhodnutia posudkovej komisie bola u maloletej konštatovaná miera funkčnej poruchy zdravotného postihnutia 30%. V tomto roku pribudli náklady s chrupom, keď má doporučený strojček s výdavkami 2.200 eur. Matka

má mesačné výdavky zo svojho príjmu 850 eur na elektrinu 175 eur, splátku hypotekárneho úveru 384,39 eur, vodné 10 eur, maloletej platí životné poistenie 21,22 eur. Má ďalšiu vyživovaciu povinnosť na plnoletého syna M., nar. XXXX, ktorý je študentom Slovenskej technickej univerzity v Bratislave. Matka dokladovala aj náklady so svojim zdravotným stavom v súvislosti s jej výdavkami, keď si musela zakúpiť nové okuliare pre zhoršenie dioptrií v januári 2022 v sume 322 eur. Súd skonštatoval, že hoci u otca došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, ktorý je prechodný, je možné dosiahnuť zlepšenie rehabilitáciou, operácia nie je potrebná. Hoci došlo k zníženiu jeho príjmu za čas trvania práceneschopnosti, jeho výdavky, ktoré má mesačne od augusta 2021 sa zvýšili. Pokiaľ by bol otec v pracovnom pomere, jeho príjem by sa mohol pohybovať od 8.000 do 19.000 eur ročne. Súd pripúšťa, že v čase prvej vlny pandémie boli obmedzenia, ktoré znížili príjem podnikateľov, avšak rok 2021 sa už týmto nevyznačoval. Choroby u maloletej A. B. existovali už v čase rozvodového konania a s tým súvisiace zvýšené náklady na stravovanie. Rovnako tak maloletá nosila okuliare. K týmto výdavkom pribudli náklady na strojček ako jednorazový výdavok. Nie je možné žiadať, aby zvýšené náklady u maloletej hradila len matka, ak na strane druhého rodiča nedošlo k trvalej zmene pomerov oproti poslednému rozhodnutiu o výživnom. K podstatnej zmene došlo na strane maloletej, kde jej zdravotný stav trvale vyžaduje zvýšené náklady na stravovanie. U otca nejde o trvalú zmenu jeho zdravotného stavu, kde nie je možné očakávať zlepšenie a jeho návrat do pracovného procesu po absolvovaní rehabilitácie. Nepreukázalo sa, že by hrozila otcovi invalidita. Je zrejmé, že otcovi odbudla jedna vyživovacia povinnosť. Vzhľadom k všetkým týmto skutočnostiam súd návrh otca na zníženie výživného zamietol ako nedôvodný. Pokiaľ ide o návrh matky na zvýšenie výživného, súd skonštatoval, že aj matka je povinná prispievať výživným 1/3 na maloletú. Nakoľko zatiaľ nie je ukončená liečba otca, nebolo možné jednoznačne posúdiť, či zmena na jeho strane bude dlhodobá, resp. trvalá, ktorá mu znemožní vykonávať doterajšiu prácu. U otca naďalej trvá vyživovacia povinnosť voči plnoletej K., matka má vyživovaciu povinnosť voči plnoletému M.. Súd vzhľadom na odstup času dvoch rokov a pomery maloletej, ako aj pomery rodičov, návrh matky na zvýšenie výživného na sumu 250 eur zamietol.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v časti zamietnutia návrhu otca na zníženie výživného podal otec odvolanie. Tvrdil, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnemu zistenému skutočnému stavu veci. V jeho prípade sú podstatnými okolnosťami závažnej zmeny pomerov pre určenie výšky výživného jeho sústavne pretrvávajúce zdravotné problémy, ktoré majú za následok, že sa nevie zamestnať, čo vedie k rapidnému zníženiu príjmov otca bez jeho zavinenia. Domnieva sa, že súd nezohľadnil všetky predložené dôkazy a nedostatočne svoje rozhodnutie odôvodnil. Nevysporiadal sa so skutočnosťou, že sa u otca predpokladá operačné riešenie, ani s tým, že u neho zistili hypertenziu s tachykardiou. Poškodenie medzistavcových platničiek mu spôsobuje intenzívnu a dlhodobú bolesť v bedrovej časti chrbta, na ktorú žiadna liečba nezaberá a naopak, jeho zdravotný stav sa stále zhoršuje. Otec nie z vlastnej viny nemôže vykonávať svoje povolanie v oblasti stavebníctva, nie v takom rozsahu, ako to bolo v čase poslednej úpravy výživného. Od 23.8.2021 do 27.9.2021 bol PN. Súd sa podrobne nevysporiadal ani s výdavkami maloletej, ktoré matka umelo navýšila. Nevysporiadal sa ani s lekárskymi správami maloletej, že došlo k zlepšeniu jej zdravotného stavu. Od decembra 2016 má hypoglykémiu v norme, podľa najaktuálnejšej lekárskej správy od pediatra z marca 2022 vyplýva, že maloletej sú doporučené len pravidelné kontroly, správna životospráva, nejaké vitamíny, minerálne látky. Zdravotný stav maloletej si nevyžaduje sústavnú zdravotnú starostlivosť. Matka v mene maloletej svojím podpisom udelila súhlas s plánovaným rozpočtom liečby v zariadení AXIS DENT, s.r.o. vo výške 433,69 eur. Všeobecná zdravotná poisťovňa, a.s. prepláca strojček v hodnote 450 eur. Zdravotné poisťovne navyše preplácajú svojím poistencom aj náklady na diätetické potraviny. Súd nebral do úvahy skutočnosť, že matkin reálny príjem je oveľa vyšší, než to bolo deklarované v rozsudku. Matka poberá nielen príspevok na kompenzáciu zvýšených výdavkov na diétne stravovanie na seba, ale aj kompenzáciu TZP, daňový bonus, ktorý si v roku 2021 mohla uplatňovať v hodnote 376 eur za rok. Otec má za to, že súd pri posúdení zmeny pomerov prihliadal len na zmenu, ktorá nastala u neho, nezohľadnil, že príjem matky sa za uplynulé obdobie zvýšil. Určené výživné považuje za neprimerane vysoké a nezodpovedajúce schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom otca. Vyživovacia povinnosť zostala pre neho likvidačná, nehovoriac o tom, že má ďalšie vyživovacie povinnosti k deťom z prvého manželstva. Súd tiež nebral do úvahy jeho daňové priznanie za rok 2021, ktoré vykazuje celkovú stratu 7.145 eur. Došlo tiež k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces, nemohol sa vyjadriť k všetkým dôkazom, ktoré boli doložené do súdneho spisu. Nevyhýba sa vyživovacej povinnosti voči svojej maloletej dcére, zároveň si uvedomuje jej potreby, avšak jeho životná situácia je zlá a suma výživného je pre neho neúnosná. Jeho zdravotný stav je vážny a neustále je v liečbe. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové

rozhodnutie. K odvolaniu doložil čestné prehlásenie plnoletej dcéry I., z ktorého vyplýva, že plnoletá I. vyhlásila, že nepracuje, nemá žiadne zamestnanie, ani žiaden príjem zo zamestnania na Slovensku, ani v Rakúsku. Ďalej doložil rozhodnutie ÚPSVaR Dunajská Streda, odbor sociálnych vecí a rodiny, ktorým nevyhovelo žiadosti maloletej A. B. o priznanie peňažného príspevku na kompenzácie zvýšených výdavkov na diétne stravovanie.

3. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že otec maloletej vo vyjadrení k návrhu v konaní o rozvod manželstva (20P/18/2018) uviedol, že vie, že má maloletá metabolickú poruchu, že matke maloletej bol partnerom len v tých časoch, kedy bolo potrebné zabezpečiť potraviny, výživové doplnky a lieky, prípadne dopravu v súvislosti s chorobou dcéry. Uznal, že sú náklady na maloletú dôsledkom tejto choroby určite zvýšené. Matka ďalej uviedla, že nesúhlasí s tvrdením otca, že súd nesprávne zistil skutkový stav. Pokiaľ sa týka zubného strojčeka, tak maloletá nie je poisťencom zdravotnej poisťovne VŠZP, ale Dôvery, ktorá strojček v žiadnej benefitovej hodnote neprepláca. Podotkla, že otec svoje ďalšie vyživovacie povinnosti v konaní nepreukázal. Otec v žiadnej forme nepodporuje maloletú, okrem vyživovacej povinnosti. Nekupuje jej nič, žiadnu obuv, odev, stravu, lieky, ani k sviatkom, ani na Vianoce, ani s ňou nie je v kontakte. Jeho 25 ročná dcéra počas týždňa má možnosť sa zamestnať, alebo si zvoliť dennú formu štúdia a neplatiť zbytočne školné. Jeho 18 ročná dcéra maturuje v máji, môže sa zamestnať, ba na verejnom internete obe dcéry potvrdili, že pracujú. Súhlasí s tým, že otec by mohol pracovať aj v inej oblasti ako zamestnanec, ako aj to mal v pláne počas ich manželstva pracovať ako šofér alebo vo výrobe, ako predtým pracoval vyše 10 rokov. Zo stredného odborného učilišťa ho oslovili, aby oficiálne bol majstrom – učiteľom v odbore maliar natierač. Otec pracuje naďalej v stavebníctve, lebo sa mu to oplatí robiť načierno a jeho životný štýl to aj potvrdzuje. Žiadala v konaní o zvýšenie výživného na maloletú aj preto, že otec ju v ničom nepodporuje. Dcére pribudla histamínová intolerancia, ktorá opätovne navyšuje rozpočet na antihistamínovú stravu, pričom má dcéra konzumovať čo najčerstvejšiu stravu. U syna zase pribudla veľmi intenzívna laktózová intolerancia, ktorá tiež navyšuje rozpočet domácnosti a u nej samotnej bola potvrdená histamínová intolerancia.

4. Otec k vyjadreniu matky uviedol, že počas COVID-19 si nekúpil nové motorové vozidlo, toto si kúpil na začiatku roku 2020, v tom období nemal ani nemohol mať vedomosť o tom, že vôbec nejaké ochorenie COVID-19 existuje. Navyše vozidlo nebolo nadobudnuté jednorazovou kúpou, ale bolo lízingované. Je živnostníkom v oblasti stavebníctva, kde vykonáva najmä sadrokartónové práce, zateplenie domu, murárske, obkladačské práce, ktoré sú logicky sezónneho charakteru. V čase posledného rozhodovania súdu o určenie výživného, sa zaviazal platiť výživné za omnoho lepších pomerov, než sa v súčasnej dobe nachádza, kedy dosahuje príjem iba nepravidelne a v prípade, ak to jeho zdravotný stav dovoľuje. V období poslednej úpravy výživného zamestnával 12 zamestnancov. V súčasnosti nemá žiadneho a k poklesu príjmu došlo v priemere o 60% oproti roku 2019. V roku 2021 mal finančné prostriedky na bankovom účte len v hodnote 1.198 eur. K vyjadreniu doložil účtovnú závierku k 1.12.2021, z ktorej vyplýva strata vo výške 7.146 eur. Svoje vyjadrenie doplnil, keď uviedol, že zo záverov lekárskej správy z angiologickej ambulancie vyplýva, že trpí závažnejším chronickým žilovým ochorením, pri ktorom má symptómy pocitu ťažkých nôh, pálenie, bolesti, pocit napätia a opuchu, bolesti v lýtkach v pokoji, o čom doložil aj lekárske potvrdenie.

5. Matka v písomnom vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že akékoľvek vyjadrenia otca považuje za účelové k zníženiu výživného na maloletú. Otec predložil dokumenty len o civilizačných chorobách, ktoré má skoro každý druhý človek a nevezme do úvahy zdravotný stav svojho maloletého dieťaťa. Zo strany otca nebolo poskytnuté žiadne iné prispievanie, okrem zákonnej povinnosti, ani k liekom, ani k výživovým doplnkom, ani k okuliaram, ani k špeciálnym vložkám do topánok, ani k darčekom k narodeninám, k iným sviatkom, ani na školské potreby. Odkedy matka pozná otca, vždy mal kľúčové žili na nohách, ktoré teraz po novom uvádza vo vyjadrení. Počas manželstva s ňou mal možnosť viackrát podstúpiť chirurgické riešenie, vždy odmietol. Základným spôsobom liečby je úprava životosprávy a návykov, ako redukcia hmotnosti. Odkedy otca pozná, mal vždy nadváhu. Má možnosť využiť chirurgické metódy, ktorými sa cievy odstránia. Matka považuje jeho angiologické nálezy za účelové k zníženiu výživného. Nesúhlasí s tvrdením otca o nutnosti zakúpenia jeho luxusného vozidla v roku 2020, nakoľko jeho predošlé vozidlo vôbec nebolo v nebezpečnom, zlom technickom stave. Toto vozidlo si kúpil tesne pred rozvodom v júli 2018 a predal ho ich susedovi vo výbornom stave. Sused na ňom jazdí doposiaľ a je spokojný. Maloletá bude mať strojček aj na dolnom zuboradí, čo bude trvať cca 2 roky, aby predbehli zničenie a zápal čeluste. Otec svojej druhej dcéry za rovnakú liečbu platil, tak aj maloletá má právo, aby sa podieľal aj na týchto výdavkoch.

6. Otec v priebehu odvolacieho konania doložil potvrdenie o dočasnej pracovnej neschopnosti, z ktorej vyplýva, že od 12.10.2022 je práceneschopný. Doložil lekársku správu N. B. O. z magnetickej rezonancie z 13.10.2022, z ktorej vyplýva, že v jeho zdravotnom stave došlo k zhoršeniu. Bol hospitalizovaný v nemocnici v Dunajskej Strede s diagnózou poškodenie bedrových a krížových nervových koreňov, radikulopatia v drierokovkrížovej oblasti, benígna primárna artérová hypertenzia bez hypertenznej krízy. Ďalej doložil rozhodnutie sociálnej poisťovne, z ktorého vyplýva, že od 10. augusta 2022 sa mu priznáva invalidný dôchodok v sume 224,90 eur mesačne, keď za invalidného bol uznaný z dôvodu poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Ďalej doložil potvrdenie o pozastavení prevádzkovania živnosti na dobu od 1.2.2023 do 30.6.2023.

7. Matka maloletej odvolaciemu súdu oznámila, že jej syn z prvého manželstva M. je plnoletý, v júni 2022 ukončil svoje štúdium na STU v Bratislave, nežije s ňou v spoločnej domácnosti, osamostatnil sa, býva u svojej starej matky. Doložila potvrdenie o svojom príjme, z ktorého vyplýva, že za rok 2022 dosiahla čistý priemerný mesačný príjem 885 eur.

8. Otec maloletej odvolaciemu súdu doložil účtovnú závierku k 31.12.2022, z ktorej vyplýva strata 2.004 eur. Potvrdenie o zaplatení ozónovej terapie, ktorá mu bola aplikovaná 8.3.2023, za čo zaplatil 70 eur a ďalší termín má naplánovaný na 24.4.2023. Z lustrácie sociálnej poisťovne vyplynulo, že od 1.11.2022 mu boli vyplácané nemocenské dávky 290 eur. Pokiaľ sa týka otcovej vyživovacej povinnosti k plnoletej dcére K., otec oznámil, že dcéra K. ukončila strednú školu, nepokračuje v štúdiu na vysokej škole, pracuje ako zdravotná sestra.

9. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie podala včas oprávnená osoba – účastník konania (§ 359 a § 362 ods. 1 CSP a § 7 ods. 1 CMP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný (§ 355 ods. 1 CSP), postupom bez nariadenia ústneho odvolacieho pojednávania, preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie mu predchádzajúce bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), a dospel k záveru, že odvolanie otca je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zmeniť.

10. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 5P/73/2021 je zníženie výživného na maloletú A. B. na základe návrhu otca a zvýšenie výživného na maloletú A. B. na základe návrhu matky maloletej. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia návrhu na zníženie výživného na základe odvolania otca maloletej.

11. Rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a o výžive maloletých možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery (§ 78 ods. 1 Zákona o rodine a § 121 CMP). Zmenu pomerov treba chápať ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so skutkovým stavom existujúcim v čase predchádzajúcom rozhodnutiu súdu. Konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi na strane výživou oprávneného, ako aj na strane výživou povinného. Na strane oprávneného treba skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že deti majú právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba základné nároky, ale sú dané širšie, a to potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými, kultúrnymi, ktoré závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti žiť sa sám a starať sa o seba. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti a tiež možnosti, teda na to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, nadanie, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti i situáciu na trhu práce. Zohľadňujú sa aj jeho majetkové pomery, a to, či má vyživovaciu povinnosť voči iným osobám. Je povinnosťou rodičov, aby venovali všetky sily na dôsledné zaistenie výživy svojich detí a vyvarovali sa každého konania, ktoré má negatívny dopad na možnosť zabezpečenia výživy detí. Pri uplatnení princípu potenciálnych príjmov osoby povinnej platiť výživné, súd neprihliada len na skutočné príjmy povinného, ktoré dosahuje, ale vychádza z jeho potenciálnych príjmov, to znamená, z príjmov, ktoré povinný potenciálne mohol mať vzhľadom na svoj vek, zdravotný stav, schopnosti, stupeň dosiahnutého vzdelania, zameranie, prax, dopyt na trhu práce. Na zníženie príjmu povinného súd prihliada len v prípade jednoznačného preukázania takého dôležitého dôvodu, ktorý vznikol objektívne bez zavinenia povinného.

12. Z obsahu spisu vyplynulo, že maloletá A. B. má 14 rokov, navštevuje druhý stupeň základnej školy. Naposledy bolo určené výživné rozsudkom OS Dunajská Streda zo dňa 14.11.2018 sumou 180 eur, keď matka mala v tej dobe príjem 700 eur a ďalšiu vyživovaciu povinnosť a otec bol živnostník a mal ďalšie 2 vyživovacie povinnosti. U maloletej je konštatovaná miera funkčnej poruchy zdravotného postihnutia 30%. Jej zdravotný stav si podľa pediatra vyžaduje disperznú starostlivosť endokrinológa, nefrológa, ortopéda, očného lekára. Stravovanie maloletej vyžaduje pravidelnosť a doplnkovú stravu. V súčasnosti pribudli náklady s chrupom, keď má doporučený zubný strojček v hodnote cca 2.200 eur. Matka maloletej je rozvedená, býva v rodinnom dome, je riadne zamestnaná s príjmom 885 eur mesačne, poberá rodinné prídavky na maloletú a daňový bonus. Iné vyživovacie povinnosti nemá. Otec maloletej je rozvedený, býva v prenajatom byte s dohodnutým nájomom 500 eur mesačne, je vyučený maliar natierač. Mal živnosť, ktorej prevádzkovanie má na dobu od 1.2.2023 do 30.6.2023 pozastavené. Zo živnostenskej činnosti v roku 2021 a 2022 vykázal stratu. Otec má zdravotné problémy, v dôsledku ktorých je od 10.8.2022 uznaný invalidným s poklesom schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% a priznaným invalidným dôchodkom v sume 224,90 eur. Navyše od 12.10.2022 je aj práceneschopný. Z lustrácie sociálnej poisťovne vyplynulo, že za obdobie od 1.11.2022 do 1.3.2023 mu boli vyplácané nemocenské dávky v sume 290 eur a invalidný dôchodok vo výške 251,60 eur. Otec inú vyživovaciu povinnosť nemá, o maloletú sa nezaujíma, iným spôsobom ako určeným výživným sa na jej výchove a výžive nepodieľa. Od poslednej úpravy výživného tak došlo k zmene pomerov na strane maloletej tým, že je staršia, v dôsledku čoho sa úmerne veku zvýšili náklady spojené s jej výživou, keď zdravotné problémy mala maloletá už aj v čase pôvodnej úpravy. U matky sa pomery zmenili tým, že sa jej mierne zvýšil príjem a odpadla jej jedna vyživovacia povinnosť. U otca sa zmenili pomery tým, že sa mu znížil príjem a to v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu, keď sa stal invalidným dôchodcom, má pozastavenú živnosť, je práceneschopný a odpadli mu dve vyživovacie povinnosti spolu vo výške 175 eur. Vzhľadom k týmto skutočnostiam mal odvolací súd za to, že najpodstatnejšie sa zmenili pomery na strane otca maloletej. I keď vzhľadom na rast maloletej by bolo dôvodné zvýšenie vyživovacej povinnosti, avšak v schopnostiach a možnostiach otca nie je prispievať na výživu maloletej vyššou sumou a dokonca ani sumou doposiaľ určenou (180 eur). Odvolací súd tak považoval za dôvodné vyživovaciu povinnosť otca voči maloletej znížiť a to na sumu 145 eur mesačne s účinnosťou od 10.8.2022, teda odkedy je otec uznaný invalidným dôchodcom a jeho príjmom sú invalidný dôchodok a od 12.10.2022 nemocenské dávky. Otec má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45%, takže po skončení práceneschopnosti je schopný sa zamestnať aspoň na polovičný úväzok, aj keď nie v stavebníctve ako doposiaľ, ale aj v inej oblasti zodpovedajúcej jeho zdravotnému stavu a tak dosiahnuť príjem cca 400 eur mesačne.

13. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zamietnutia návrhu na zníženie výživného podľa § 388 CSP zmenil a výživné otcovi znížil tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku.

14. O nároku na náhradu trov tohto konania odvolací súd rozhodol v súlade s ust. § 396 ods. 2 CSP v sporení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

15. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).